

Bronnenkaart 6

Ondersteuning

Veel scholen wensen onderwijsondersteuning vanwege de ouders. Bijvoorbeeld nakijken van agenda, spijzen van de schoolkas,... Sommige ouders hebben nood aan ouderondersteuning vanuit de school. Bijvoorbeeld informatie over de organisatie van het onderwijs, de algemene klaswerking, taallessen, opvoedingsondersteuning, hulp bij het invullen van formulieren,... Je kan als school op deze vragen van ouders ingaan om net weer hun onderwijsondersteunend gedrag mee te verhogen. Zo werk je ook buiten de schoolmuren aan een versterking van de leeromgevingen van de kinderen.

GEVEN EN NEMEN

Probeer onderwijsondersteuning en ouderondersteuning zoveel mogelijk te koppelen. Grijp zoveel mogelijk verschillende gelegenheden aan. Let op voor énkél specifieke acties ten aanzien bepaalde groepen ouders. Dit kan hen in een uitzonderingspositie plaatsen en er soms toe leiden dat hun relaties met andere ouders verstoord raken. Wanneer ouders uit meerdere mogelijkheden kunnen kiezen, loop je dat risico minder. Zo kan je ook meer ouders bereiken.

Een directeur zocht ouders om samen met hem en het team de school te schilderen. Hier kwam veel respons op. Naderhand demonstreerden de leerlingen en de leerkracht voor de ouders het lesmateriaal dat de school had kunnen aankopen door samen geld voor verfraaiing uit te sparen. Deze koppeling samenwerken en bekijken wat dat opleverde, deed de school ook ouders bereiken die niet zo geneigd zijn om deel te nemen aan ouderavonden of klasdemonstraties.

Om vragen van ouders over de klaswerking uit te lokken organiseert een school op het einde van de zomervakantie een gezamenlijke schoonmaaksessie. Ouders laten tijdens het werken af en toe hun verrassing en/of hun interesse in bepaalde materialen blijken. De leerkracht gaat erop in. Ook tijdens de ouderbijeenkomsten van de klas wordt er opnieuw aandacht aan besteed. Een ouder vraagt of ze deze materialen en boekjes ook kan uitleenen.

Een aantal ouders worden gevraagd om mee 'hoeken' te bouwen in de kleuterklas. Terwijl ouders en leerkracht samen aan het werk zijn, vertelt de leerkracht over het doel, de werkwijze, mogelijke resultaten enzovoort van zo'n leeshoek of poppenhoek.

Feesten waarbij de meeste ouders opdagen, worden aangegrepen. Er is een korte rondleiding in de klassen met uitleg over de klasinrichting: hoe, waarvoor, resultaten,...

Sommige ouders kunnen de eindjes moeilijk aan elkaar knopen. De school organiseert elk jaar een winter- en een zomerklerenmarkt. Leerkrachten en ouders verzamelen daarvoor gedurende het jaar kleren in die te klein zijn geworden. Ook de buurt is hiervan op de hoogte. Op deze markt worden de kleren – netjes gewassen en gestreken - aan lage prijzen aangeboden. Tijdens de markt zijn er ook rondleidingen in de klassen, ateliers voor de kinderen en de ouders, ouders en kinderen kunnen samen op de computer spelen, de speel-o-theek, basiseducatie, lokale muziekacademie geven try-out-sessies van hun aanbod,...

Eenmaal per week kunnen de ouders samen met hun eigen kind in de kleuterklas werken (lezen, spelen, puzzelen,...). Zo leren ze de klaswerking beter kennen. Op basis van observatie door de leerkracht en eigen voorkeur van de ouder wordt die laatste ook al eens aangesproken voor een specifieke taak in de klas ten aanzien van andere leerlingen.

NETWERKVORMING VAN OUDERS

Oudernetwerken bieden ook kansen voor onderlinge ondersteuning en uitwisseling van ervaringen, vragen etcetera - iets waar veel ouders behoefte aan hebben.³⁸ De school kan de netwerkvorming onder ouders stimuleren (zie *Bronnenkaart 5 Ouders aanspreken op hun deskundigheden*). Deze optie van de school is gebaat bij het uitbouwen van een eigen plaatselijk netwerk met bijvoorbeeld schoolopbouwwerk, buurtvereniging, integratiecentrum, andere scholen,...

De school biedt ouders de gelegenheid samen na te praten op de speelplaats, in een oudercafé, stelt tijdens het weekeinde haar accommodatie ter beschikking van het buurthuis, doet een beroep op ouders om andere ouders met betrekking tot school aan te spreken,...

In de ouderkamer ontmoeten ouders en teamleden elkaar. Er is plaats voor de eigen onderwerpen en acties van ouders. Af en toe gaan de gesprekken over de opvoeding van de kinderen. Soms leidt dit tot het uitnodigen van een spreker, het bevragen van andere ouders,...

Een groep ouders organiseert elke woensdagnamiddag ateliers of sport-activiteiten voor de kinderen. Regelmatig zitten ze samen met de leerkrachten en worden ervaringen en voorstellen uitgewisseld. Na verloop van tijd neemt deze groep ouders ook andere initiatieven, onder meer ten aanzien van andere ouders.

Een school bezorgt haar ouders een uitnodiging voor een gespreksavond in het buurthuis.

³⁸ Meer hierover vind je bij Van Gils, Jan (2001). *Opvoedingsondersteuning: enkele uitgangspunten. In: Welwijs. Wisselwerking tussen onderwijs en welzijnswerk. Jaargang 12, nummer 4, december 2001.*

Ouders uit de buurt zijn begaan met het tekort aan ruimte voor hun kinderen om te voetballen. Ze gunnen hun kinderen graag sportactiviteiten, maar willen ze ook van de straat houden. Er komt een voetbalproject met meerdere partners. De betrokken directeur aan het woord: 'In samenwerking met het schoolmaatschappelijk werk, een sportvereniging en de Dienst Sport Rotterdam wordt geprobeerd om de jongens van de school lid te maken van een plaatselijke voetbalvereniging. De ouders worden ingeschakeld als begeleider, als trainer. Het project heeft een tweeledig doel: de kinderen de mogelijkheid geven om te sporten (in de wijk is hier weinig ruimte voor) en ouders meer inschakelen bij activiteiten.'³⁹

MEER FORMELE VORMING

Daarnaast roept een verhoogde participatie van ouders soms gerichte vragen op naar meer formele vorming. De school kan zelf antwoorden op deze vragen, al of niet in samenwerking met bijvoorbeeld buurtwerk, basiseducatie, volwassenenonderwijs, socio-culturele sector, ouderverenigingen en/of gericht doorverwijzen.

Nederlandse taallessen in functie van de communicatie op school, opvoedingsondersteunende vormingen afgestemd op de vragen van de groep, algemene voorlichting over studierichtingen, gezamenlijke vormingen voor team en ouderraad over de school-ouderrelatie, computercursussen op school openstellen voor ouders en de buurt enzovoort.

Een school spreekt ouders individueel aan: 'Is dit niets voor u? Zal ik eens informeren?'

Op een bepaalde school komen ouders in kleine groepen naar concrete activiteiten die rechtstreeks betrekking hebben op de klas van hun kinderen of wat ze zelf aangeven belangrijk te vinden. Onderwerpen waren reeds: zwemmen, werkweek, rekenonderwijs, programma van het volgend schooljaar, voorlichting bij overgangen naar basisschool naar het secundair onderwijs,...

Tracht deze manier van werken te combineren met (één van) de vorige. Resultaten zijn vaak toe te schrijven aan de samenhang van meerdere maatregelen.

Een school heeft een taalhomogene moedergroep voor de Turkse ouders. Via een vertegenwoordigster houdt deze groep contact met het oudercomité. Daarnaast probeert de school ook de informele contacten tussen de ouders te bevorderen door contactouders, samenwerking met het buurtcentrum en een jaarlijkse uitstap voor de ouders van elke graad.

³⁹ Voorbeeld uit Veen, Annemiek en van Erp, Marja (s.d.) *Stappen op weg naar onderwijsondersteuning, deel 2. Basisscholen in Rotterdam over de relatie met ouders*. Amsterdam, SCO-Kohnstamm Instituut, Dienst Stedelijk Onderwijs Rotterdam.

GA NA VOOR JE EIGEN SCHOOL

- Op welke vlakken hebben ouders (en school) nood aan ondersteuning? Kom je daar reeds aan tegemoet?
- Welke gelegenheden grijp je aan om ook aan ouderondersteuning te doen? Welke komen daar nog voor in aanmerking?
- Op welke manieren kan je op jouw school de netwerkvorming van ouders verder ondersteunen? Met welke externe partners onderhoudt de school zelf contact?
- Om welke eerder formele vormingsmomenten/informatiesessies vragen ouders? Wat bied je ouders reeds aan? Zijn ouders voldoende op de hoogte van het plaatselijk aanbod?
- Met welke buitenschoolse actoren kan je nog samenwerken? En waarvoor?